

АДВОКАТСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Дечанска 13, 11000 Београд, Србија
Телефони: +381 11 32-39-072, Fax: +381 11 32-32-203
e-mail: a.k.srbije@gmail.com, komora@sbb.rs

Број: 895-3/2014
13.09.2014

Скупштина Адвокатске коморе Србије на заседању одржаном 13.09.2014. уважавајући препоруке и закључке 17. Конференције адвоката Србије којој је присуствовало више од 1000 адвоката, а на основу члана 66. Закона о адвокатури („Службени гласник РС“ 31/2011, 24/2012-ОУС) и члана 19. Статута Адвокатске коморе Србије („Службени гласник РС“ 85/2011, 78/2012, 86/2013) једногласно је донела:

ОДЛУКУ

Организује се протест са обуставом рада адвоката на целој територији Србије почев од среде 17.09.2014. године до испуњења захтева, због:

I

1. Адвокати Србије захтевају да се по хитном поступку измене одредбе:

- Закона о јавном бележништву,
- Закона о промету непокретности,
- Закона о изменама и допунама Закона о ванпарничном поступку
- Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа

тако што ће се у одредбама наведених закона прописати да сва писмена које сачини адвокат и на њих стави свој печат, јавни бележници само оверавају, као и тако што ће се брисати одредбе којима се на јавне бележнике противуставно преносе овлашћења суда и противуставно даје право да заступају странке пред судом поводом исправа које су ти јавни бележници сачинили.

2. Адвокати Србије захтевају да се по хитном поступку брише одредба члана 2 Закона о изменама Закона о извршењу и обезбеђењу.

3. Адвокати Србије захтевају да основица за паушално опорезивање и обрачун доприноса адвоката у Србији у 2014. буде за 10% мања од основица која је утврђена за сваког адвоката у 2013. години, а имајући у виду: непостојања инфлације, смањења платежне моћи становништва, колапса привреде, општег раста незапослености и тешког економског стања у земљи, а посебно што је почев од 2010. па до данас отежан и онемогућен континуиран рад адвоката због вишеструких реорганизација судова и што је дошло до енормног смањења посла адвоката због увођења нових правосудних професија – јавних бележника, извршитеља, посредника у промету непокретности и др., као и да се пореска политика према адвокатима у наредном периоду заснива на јасним и одређеним критеријума који ће се утврдити у договору између Министарства финансија, Министарства правде и адвокатуре.

4. Адвокати Србије траже смену Министра правде г. Николе Селаковића због неуспеле реформе правосуђа, предлагања неуставних закона и због чињенице да није одржао обећање дато адвокатури да адвокати неће бити дискриминисани у односу на јавне бележнике на начин како је то учињено у напред поменутиим законима.

5. Адвокати Србије повлаче све своје представнике у, свим комисијама, радним групама и другим радним телима формираних од стране државних органа, а од адвоката који су изабрани у Високи савет судства, Државно веће тужилаца захтевају да поднесу оставке.

II

Налаже се Управном одбору Адвокатске коморе Србије да организује и спроведе протест са обуставом рада из става I ове одлуке.

III

Овлашћује се Управни одбор Адвокатске коморе Србије да настави преговоре са Министарством финансија и Министарством правде ради отклањања разлога протеста.

IV

Овлашћује се Управни одбор Адвокатске коморе Србије да може донети одлуку о даљем току и облику протеста.

V

Адвокатске коморе у саставу Адвокатске коморе Србије су дужне да спроведу мере и поступке за спровођење ове одлуке.

VI

О овој одлуци обавестити: све судове, сва тужилаштва, сва министарства и остале државне органе, међународне организације адвоката: ЦЦБЕ, МУА, ИБА, Савет Европе, Европски парламент, Мисију ЕУ у Србији и страна дипломатска представништва и др.

Образложење:

Обустава рада адвоката - у интересу грађана Србије

Опште неповерења грађана у правосудје последица је судске непредвидивости и неједнакости грађана пред законом – која се развила у условима неуједначене судске праксе, одсуства професионалне одговорности носилаца правосудних функција и недопуштеног мешања извршне власти у функционисање правосудја, чиме су нарушени темељни принципи на којима уређен правни поредак мора да почива.

Ову одлуку доносимо у интересу грађана свесни свих последица које ће обустава рада адвоката проузроковати у поступцима заштите њихових права, уверени да ће штета коју грађани трпе због овог протеста бити мања од штете коју би у будућности претрпели у случају примене оваквих законских решења.

Ову одлуку доносимо и у интересу професије, јер сматрамо да је у овом моменту неопходно указати свим државним органима на дискриминацију и понижење адвокатуре и одузимање њених уставних надлежности без којих није могуће остварити начело владавине права у савременом демократском друштву.

Суочени са невиђеном медијском блокадом адвокатуре верујемо да овим протестом шаљемо поруку и грађанима Србије да је остварење принципа владавине права, пре свега у њиховом интересу, јер без ваљаног уређења правосудног система и адвокатуре као независне и самосталне службе која пружа правну помоћ грађанима – они неће бити у могућности да остваре своја права, заштите своје слободе, реализују своја потраживања и одбране своје легитимне интересе.

Разлози протеста – заштита уставног положаја адвокатуре и одбрана од државне самовоље

Адвокати Србије доносе одлуку о протесту због доношења неуставних закона и одбране уставног положаја адвокатуре који је озбиљно угрожен успостављањем монопола јавних бележника и њиховог ексклузивног права да сачињавају одређене уговоре и исправе, чиме се суштински ограничава слобода уговарања и право грађана на правну помоћ коју на

основу чл.67. Устава може пружати само адвокатура и јединице локалне самоуправе, али не и јавни бележници – што значи да су неуставне све одредбе закона према којим јавни бележници дају правне савете грађанима и сачињавају уговоре.

Држава не може давати овлашћења јавним бележницима да заступају странке пред судом поводом исправа које су ти јавни бележници сачинили. Ово посебно зато, што је присутан очигледан конфликт интереса посебно у двостраним или вишестраним уговорима. Коју ће од странака јавни бележник заступати поводом записа који је сачинио? Када је већ дошло до суда, очигледно је да постоје у самом старту различита тумачења одредаба записа. У том случају, било би неморално да јавни бележник заступа неку од странака којима је приликом сачињавања записа био заједнички саветник. Осим тога, сходно Уставу Србије и другим процесним законима, ово право пружања правне помоћи је резервисано искључиво за адвокатуру и јединице локалне самоуправе.

Држава не може одузимати надлежности која адвокатима припадају од настанка адвокатуре и те надлежности ексклузивно преносити на јавне бележнике, која она именује и намеће грађанима супротно уставном положају адвокатуре и уставном праву грађана да слободно бирају ко ће им пружати правну помоћ.

Држава не може преносити надлежности судова на јавне бележнике, јер се тиме потпуно дерогира уставноправни поредак и начело поделе власти.

Изражавамо озбиљну забринутост за сигурност правног промета јер се овера потписа преноси из надлежности државе у надлежност појединаца, при чему овај пренос државних надлежности не прати одговорност државе за евентуалну штету коју јавни бележник проузрокује грађанима својим незаконитим радом.

Питање одговорности за штету коју могу да проузрокују јавни бележници уређено је тако што је законом само прописано да држава више не одговара за штету проузроковану незаконитом овером. За штету сада одговара јавни бележник целокупном својом имовином, уколико је има, односно до висине минималне суме осигурања од 80.000 еура. Самим тим, у случају незаконитих овера гарантовани износ обештећења свих грађана који су оштећени радом једног јавног бележника износиће свега 80.000 еура, чиме се уноси несигурност у правни промет.

Чињеница је да јавни бележници нису независни јер их министарство именује и разрешава под условима које само прописује и као другостепени орган одлучује о њиховим преступима. Због тога држава мора уредити питање одговорности јавних бележника на начин који грађанима јамчи сигурност правног промета и једнакост пред законом.

Функционисање правног промета и поуздање у тачност јавних исправа до сада се заснивало на ауторитету државе, одштетном капацитету државе која је гарантовала за законит рад својих службеника и поверењу грађана у суд као институцију које је у делу судске овере писмена још једино остало неокрњено. Због тога сматрамо да држава мора гарантовати грађанима за законитост овере јавних бележника.

Адвокати Србије сматрају да слобода уговарања не сме бити ограничена ексклузивним правом пар стотина појединаца који су искључиво овлашћени да поједине уговоре и исправе сачињавају, као и да оцсњују допуштеност, смисао и домаћај правних послова које су други сачинили, јер они нису судска власт, а према Уставу вршење судске власти не може им бити пренето у надлежност.

Основни проблем је што ће овера зависити од дискреционе процене јавног бележника да ли ће у складу са својом проценом и знањем оверити одређену исправу. Додатни проблем представљаће неуједначеност ставова јавних бележника која ће се негативно одразити на предвидивост овере и сузити слободу уговарања. Реално је очекивати да ће одредба чл.53. Закона о јавним бележницима резултирати порастом неоснованих одбијања овера због некомпетентности јавних бележника да правилно оцене допуштеност правних послова и порастом одлагања овера због њихове неспремености да у кратком року оцене допуштеност правних послова који нису „типски“, што ће резултирати бројним

управним споровима чији ће предмет бити допуштено овере и нанети несагледиву штету правном промету и правној сигурности грађана.

Једном речју, пар стотина јавних бележника нема капацитет да замени 8.500 адоката када је реч о потребама привреде и грађана Србије у правном промету. Увођењем монопола јавних бележника грађани се додатно материјално оптерећују увећаним таксама које укључују и сачињавање писмена. Чињеница је да су многе исправе до сада сачињавали грађани сами - без икаквог трошка - (изјаве, пуномоћја) што више неће бити могуће.

Исто тако, за уговоре чије је састављање немогуће без ангажовања адвоката, грађанин ће бити принуђен да плати и адвокату хонорар и увећану таксу за оверу јавном бележнику, која у себи садржи услугу сачињавања уговора која им није била ни потребна, али је законом прописана као обавезна да се плати, или да се обрати само јавном бележнику уз ризик да јавни бележник не сачини уговор ваљано у складу са вољом уговорних страна уз поштовање поверљивости приликом закључења правних послова.

Другим речима, када је у питању професионална тајна у односу који постоји на релацији адвокат – клијент грађани губе оваквим законским решењима велики део њихове аутономије воље, грађанских права, а пре свега зато што уговори подразумевају увек учешће најмање две стране од којих увек најмање једна страна има потребу да са својим изабраним адвокатом (што је његово основно људско право) обави нужне консултације о битним елементима уговора који намерава да закључи. Јавни бележник као прво, увек истовремено под условима прописаним законом обавља разговор са најмање две уговорне стране, а да ниједна у контексту такве ситуације не може рачунати на поверљивост у односу на ону другу. Осим тога, за разлику од адвоката који је имао обавезу чувања професионалне тајне, јавни бележник је увек у обавези да на захтев суда или другог органа пружи сва тражена обавештења укључујући и она која би била предмет поштовања адвокатске тајне, да је у томе учествовао адвокат.

Имајући у виду улогу коју адвокатура треба да има у демократском друштву, адвокати Србије сматрају својом обавезом да благовремено укажу да ће се усвојеним законским решењима значајно успорити одвијање правног промета и угрозити његово законито функционисање и да у одбрани уставности, законитости и правне сигурности грађана захтевамо да писмено које је сачинио адвокат и на њега ставио свој печат јавни бележник може само да овери.

Већ сада, након 10 дана рада јавнобележничке службе свима је јасно да је у питању „уско грло“ зато што поједини бележници након овако кратког рада ваћ сада заказују странкама сачињавање појединих јавнобележничких записа за фебруар наредне године. Није тешко замислити шта ће се догодити са компликованим уговорима који морају бити сачињени у форми јавнобележничког записа за који је потребан вишемесечни рад више десетина људи. Ово значи да ће правни промет у Србији потпуно стати, а многе лукративне послове за државу довести у питање због неразумне форме коју прописује Закон о јавном бележничтву и остали горе поменути закони.

У Србији има 63 % непокретности које нису уписане у листове непокретности код надлежних катастарских општина – бесправних објеката. Јавни бележници не желе да врше оверу предуговора о промету ових непокретности, станова и сл. правдајући то решењем које нуди Закон о јавном бележничтву. Јасно је колику правну несигурност производи овакво поступање јавних бележника. То ће бити само извор неограниченог броја превара и судских спорова.

Коначно, не можемо а да не приметимо да се уочи отварања Поглавља 32 које се односи на финансијску контролу трошења буџетских средстава и Поглавља 23 које се односи на борбу против корупције, читав приход државе од судских такси за оверу исправа на овај начин изузима из буџетских оквира и преноси у чист приход ограниченог броја појединаца у замену за 18% ПДВ-а очекиваног прихода. Поставља се питање - који је разлог да се у решавању проблема буџетског дефицита држава одриче 82% буџетског прихода у корист приватних предузетника.

Нису тачни наводи званичника у погледу „повољне“ тарифе јавних бележника. Ради поређења за стан од 60 м² у Београду који желите да купите на кредит ангажовали бисте адвоката за сачињавање хипотекарне изјаве која би коштала 3.000 РСД и приликом овере исте код надлежног суда плаћали бисте судску таксу од 520 РСД што укупно износи 3.520,00 РСД. Исту ту хипотекарну изјаву јавни бележник у Србији наплаћује око 36.000,00 РСД са ПДВ од 18%.

Адвокати Србије захтевају брисање чл. 2. последњих измена Закона о извршењу и обезбеђењу, јер наведена законска одредба представља израз државне самовоље који има за једини циљ да се онемогући принудна наплата неспорних потраживања грађана по основу неоправданог кривичног гоњења и неоснованог лишења слободе.

Наглашавамо да су ова потраживања утврђена правоснажним судским одлукама у корист грађана и да у поступку њихове принудне наплате не могу имати посебан процесни третман само из разлога што је дужник држава. Ова одредба ускраћује право грађана на судску заштиту у случајевима накнаде штете због повреде права слободе, чиме се нарушава владавина права као темељни принцип савременог демократског поретка.

Смена министра правде – инсистирање на принципу одговорности државних функционера

Полазећи од принципа да је министар одговоран за резултате рада министарства на чијем је челу и од чињенице да се неуспешна реформа правосуђа и прихватање неуставних законских решења негативно одражава на правну сигурност грађана и положај адвокатуре у друштву - адвокати Србије траже смену Министра правде г. Николе Селаковића. Сматрамо да министар мора сносити одговорност за стање у којем се правосуђа тренутно налази, јер је инсистирањем на наведеној ефикасности по цену квалитета правде, све наслеђене проблеме само додатно продубио, а није ни започео да их суштински решава. Чињеница је да министар правде у претекле две године није показао стварну заинтересованост за адвокатуру, нити разумевање њене друштвене улоге.

Адвокати Србије указују на лошу праксу Министарства правде према којој се важни системски закони из области правосуђа доносе по хитном поступку уз изостанак стварне јавне расправе кроз коју би се искристалисала квалитетна законска решења. Са жаљењем констатујемо да је учешће стручне јавности и професионалних удружења у изради закона недовољно а залагање за владавину права само декларативно, јер није праћено потребним нормативним претпоставкама. Додатни проблем је што се закони мењају и допуњују сувише често и по правилу парцијално – у зависности од актуелних потреба, без јасне стратегије и сагледавања могућих последица које такве честе и делимичне измене закона могу произвести у пракси, што се негативно одражава на правну сигурност грађана и доводи до озбиљног нарушавања уставности и законитости.

На све ово је Министарству правде благовремено указано.

Доставити: адвокатима преко адвокатских комора у саставу Адвокатске коморе Србије, свим судовима и тужилаштвима у Републици Србије, министарствима, на огласне табле у судовима, на интернет страницама Адвокатске коморе Србије и адвокатских комора у саставу Адвокатске коморе Србије, средствима јавног информисања.

ПРЕДСЕДНИК
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Драгољуб Борчевић, адвокат